

Extra aandacht bij internationaal zakendoen en bij nevenvestigingen

Euregio Coatings Net themadag Juridische Aspecten

In januari vond bij grondstoffenproducent Sachtleben in Duisburg een themadag plaats over juridische aspecten van de bedrijfsvoering in de oppervlaktechniek, georganiseerd door het Euregio Coatings Net. Blijkens de discussies over bijvoorbeeld garantievraagstukken bij de uitbesteding, en over aansprakelijkheid voor oplosmiddelblootstelling, zijn er vele zaken om rekening mee te houden. Internationale samenwerking heeft ook zijn juridische *Turbulenz*. Dit eerste deel gaat, vanwege Thema Bedrijfsinrichting, in op de juridische aspecten binnen de bedrijfsmuren. In het themanummer Integraal Ontwerpen van mei zal doorgedaan worden op ketenvraagstukken zoals garantie bepalingen.

Een duopresentatie werd gegeven door de jurist Pascal Husung van advocatenkantoor Peters Rechtsanwälte uit Düsseldorf en de ondernemingsrechtadvocaat Esther Tromp van Boels Zanders Advocaten te Venlo, dat ook vestigingen heeft in Maas-tricht Sittard en Roermond. Met pakkende voorbeelden toonden zij de rivaliteit tussen de buurlanden en de economische verwevenheid, met name met de deelstaat Nordrhein Westfalen. Tromp noemde Duitsland onze "Ostprovincz", waarop haar collega alleen nog iets kon inbrengen over zelfironie, dat volgens hem een goede zaak is. Een bekend onderscheid is dat Nederland meer een handelsmentaliteit heeft en Duitsland meer een productiementaliteit.

Naast de boterzachte verzoening van Frank Rijkaard en Rudi Voller, kwamen ook cultuurverschillen aan bod, zoals een bordje "geen toegang voor ziekenfondspatiënten" in een Duits ziekenhuis voor de deur van de chefs, dat in Nederland niet erg effectief zal zijn.

GOEDE BEDOELINGEN OF WANTROUWEN

Een ander opvallend verschil in mentaliteit is dat een Nederlander eerder geneigd is alvast af te spreken wat het eindresultaat uiteindelijk moet worden, ook als de exacte gevolgen nog niet helemaal duidelijk zijn, zie het nieuwe ziektekostenstelsel. Een Duitser wil doorgaans alles al precies weten, voordat hij accoord gaat. Ook een *Letter of Intent* kan tot verwarring leiden: in hoeverre zijn de partijen er nu aan gebonden? Nederlanders maken graag gebruik van een Letter of Intent

Angela Classen (Sachtleben), Pascal Husung (Peters rechtsanwalte) en Esther Tromp (Boels Zanders Advocaten)

om vooraf deelafspraken vast te leggen, terwijl een Duitser het vaak te vaag vindt. De Nederlander vat dat vervolgens op als afremmen en wantrouwen, terwijl hij juist een voortgang wil aanbieden. Een LOI heeft ook een brede waaier aan verschijningsvormen: men kan het in de vorm van een raamcontract opstellen of slechts als een bericht dat je aan het onderhandelen bent. Dus dan heb je ofwel een contract dat bindt ofwel een vrijblijvendheid die je met lege handen laat staan. Een voorbeeld van verschil van interpretatie van een Letter of Intent is Tromp in haar dagelijkse praktijk tegengekomen bij de verkoop van

een onroerende zaak. De Duitser dacht dat het niet meer dan een schriftelijke bevestiging was van het feit dat ze aan het onderhandelen waren, terwijl de verkoper het zag als een bevestiging dat partijen het over een groot aantal zaken al eens waren. De zaak is uiteindelijk voor de rechtbank beland. De rechter heeft te kennen gegeven dat hij wel enige vorm van contract in de Letter of Intent zag (maar hoe ver het gaat is nog niet afgekaart door de rechter). Tromp waarschuwde de aanwezigen dan ook om een Letter of Intent altijd goed tegen het licht te (laten) houden voordat deze ondertekend wordt.

ALLE HOLLANDERS ONDER EEN HOEDJE

Ook andere cultuurverschillen kunnen tot misverstanden leiden. Tromp: "Een Duitser wil soms alleen met een chef doorverbonden worden en niet met een medewerker van de betreffende afdeling." Bij een Duitser moet je niet de titel vergeten te zeggen, een Nederlander staat zich er juist niet op voor, een academische graad te hebben.

Nederlanders moeten erop bedacht zijn dat men in Duitsland soms strikt is in schijnbaar onbelangrijke zaken. Wij zijn gewend te redeneren volgens het zogeheten "Opportuniteitsprincipe". Dit beginsel komt uit het strafrecht en betekent praktisch bijvoorbeeld dat niet alle aangiftes tot een vervolging hoeven te leiden (denk maar aan fietsendiefstal). Het is de officier van justitie die hierin een keuze maakt. Dit in tegenstelling tot het door de Duitsers gehanteerde "Legaliteitsbeginsel", wat bepaalt dat juist wel alle aangiftes tot een vervolging moeten leiden. Als iets in overtreding gebeurt, wordt de wetshandhaver namelijk geacht te vervolgen. Dit verklaart ook waarom Duitsers over het algemeen "autoriteitstrouwer" zijn dan Nederlanders.

Dat dit ogenschijnlijk kleine verschil kan leiden tot onbegrip en misverstanden, blijkt uit de praktijk van Tromp. Een Duitser had bij de Nederlandse politie aangifte gedaan tegen een wegpiraat, maar de officier van justitie had geen haast met de vervolging. Hij kon niet begrijpen dat dit gebruikelijk is in Nederland en dat het dus niets met zijn Duitse nationaliteit te maken had. Hij kwam tot de conclusie dat alle Hollanders onder een hoedje spelen. Uit de gezamenlijke voordracht kwam naar voren dat het bij samenwerking in Duitsland in ieder geval van groot belang is, om je goed bewust te zijn van de cultuurverschillen die er heersen. Door deze verschillen is het nog belangrijker dat je bijvoorbeeld contracten van tevoren goed laat nakijken. De boodschap was dan ook dat de verschillen niet tot irritaties moeten leiden, maar dat wederzijds begrip en invoelingsvermogen van groot belang zijn.

STIEKEM ZWANGER

Er was een voordracht van Niels-Ansgar Maisch, eveneens van Peters Rechtantalt, die inging op Arbeidsrecht. Hij noemde opmerkelijke voorbeelden van wat in een sollicitatiegesprek gevraagd mag worden, en wat bij een ontslag geëist mag worden.

Een concurrentieverbod is gangbaar, zeker in de lak- of spuitapparatuurhandel als je klantcontacten hebt. Bij een sollicitatie mag je in bepaalde situaties best naar bijvoorbeeld een zware handicap vragen. Maar als een verhoopte nieuwe werkgever naar zwangerschap vraagt, mag daar in Duitsland met een onwaarheid op geantwoord worden, ook als het om chemie gaat waar geen zwangeren bij mogen komen. Je kan dus iemand in dienst nemen die vanaf dag 1 direct al niet mag werken: de rechter zegt dan "het werk begint iets later", waarbij wellicht ook nog ouder-schapsverlof moet worden verleend.

In het arbeidscontract hebben de partijen de plicht om de voorwaarden vast te leggen, bij afwijking van de wet heeft de werkgever de bewijslast. Afwijkingen ten nadele van de werknemer zijn in de regel niet toelaatbaar.

De proeftijden liggen in Nederland korter. Let er wel op dat als in Duitsland iemand na zijn proeftijd toch op komt dagen en een dag doorwerkt, en je stuurt hem niet weg, je betoont hebt dat je hem wilt houden. Dan zit je aan hem vast. Het klemmende advies ervoor te zorgen dat hij echt weg is, wakte gelach in de zaal. ▶

SACHTLEBEN: GROOTSE OPLOSSINGEN MET KLEINE DEELTJES

Gastheer Sachtleben is al bijna 130 jaar producent van witte pigmenten en functionele vulstoffen. De omwonenden zijn slechts zes meter van het bedrijfsterein verwijderd, dus is er altijd zorg voor de buurt. Bovendien is Sachtleben ook wel de trots van de stad, aangezien men sinds 1989 een alternatief biedt voor het dumpen van verontreinigde zuren in zee die ontstaan bij de productie van titaandioxide volgens de zogeheten "sulfaatroute". Zeven jaar geleden werd bovendien een nanotechnologieafdeling geopend. Dit bevestigt dat men zich strategisch richting anorganische specialiteiten beweegt, naast de hoofdactiviteiten titaniumdioxide en bariumsulfaat. Sachtleben is de grootste producent van anataas-TiO₂ ter wereld; voor de productie van synthetische textielvezels zijn anataaspigmenten enorm belangrijk. Ook polyaluminiumchloride wordt onder meer op de vestiging in Duisburg gemaakt. In de afvalwaterbehandeling werken deze als flocculeringsmiddel, maar ze zijn ook als vlokkingmiddelen voor de bereiding van drinkwater en de productie van papier inzetbaar.

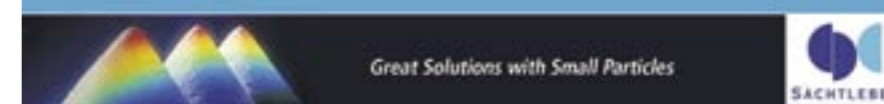
"De regio verenigt ons, veel van onze medewerkers spreken Nederlands", verklaarde een woordvoerder de keuze van Sachtleben als plaats van handelen voor deze Euregio-dag. Zijn waarschuwing aan het adres van Europese politici kon ook niet uitblijven, vooral ten aanzien van de chemicalienverordening waarover de laatste jaren veel discussie geweest is. "Het steekwoord REACH is niet zo positief, hier moeten we nog een hoop gezamenlijk doen, zodat we niet door een misschien goedbedoeld Europees initiatief weggedrukt worden in een hoekje. En de grond onder onze voeten weggeslagen wordt, tot vreugde van de rest van de wereld."

Angela Classen lichtte vervolgens toe dat Sachtleben als eerste concrete resultaat via een EuCN-project, een reinigingsvraagstuk heeft weten op te lossen samen met de Maastrichtse firma Th. Regout (telescopische kogelgerrails en vensterdecoraties).

Sachtleben Chemie GmbH Duisburg
Frank Bekhuis

tel: +31 703192219 / fax: +49 2066 22-3711

fbekhuis@sachtleben.de / www.sachtleben.de

OPLOSMIDDELEN EN ARBEIDSRECHT

Na een gedetailleerde bespreking over verlenging van tijdelijke contracten (betekent een loonsverhoging een nieuw contract?), vakantiedagenregelingen en ontslaggronden, kwamen er de nodige vragen los over werknemersverplichtingen inzake gezondheid. Als een lakker na vijf jaar een oplosmiddelallergie krijgt, en er is geen alternatief werk voor hem beschikbaar? Hij heeft de plicht dat te melden en als de werkgever hem dan nog op dezelfde afdeling inzet, neemt hij een juridisch risico. Maar als de werknemer het niet meldt, weet de werkgever het niet. En als hij steeds een paar weken ziek is, en dus beperkt inzetbaar? Is een vertrouwensarts een mogelijkheid? Ja, maar die is er niet voor elke bedrijfstak. De werknemer moet aan zijn arbeidsprestatieverplichting kunnen voldoen en moet niet "Krankheit feiern" (ziekmelden om aan extra vrije dagen te komen). Bij ieder ontslag moet men de ondernemingsraad aanhoren. Het bedrijf moet uitleggen hoe de betreffende werknemer destijds geselecteerd is met de voorgeschreven criteria van onderhoudsplicht (als hij een gezin heeft, moet een werkgever zich extra inspannen een arbeidsplaats te behouden). In Nederland is dat anders: daar kun je ontslag aanvragen en volgt min of meer een afkoopregeling, aldus de indruk die men in Duitsland van

de handhaving van het Nederlands ontslagrecht heeft. Dit leverde weer gegrinnik op in de zaal. In geval van diefstal is de werknemer gauw het haasje. Eens werd een medewerker na twintig jaar ontslagen om een gestolen koek, hetgeen goedgekeurd is door de rechter. Tegenwoordig denkt men eraan dat de werkgever bij zulke lange dienstverbanden eerst eens moet vermanen. Alles wat in het 'vertrouwensbereik' ligt, zoals belediging en handtastelijkheden, geeft ook een kordate rechtsafwikkeling.

STAND DER TECHNIEK EN GEZONDHEID

De werkgever is verplicht zorg te dragen dat er geen schade is, en een ongeval zoveel als mogelijk te voorkomen. Als allergieën niet helemaal tegen te houden zijn, dan is het raadzaam wetsvoorschriften of branchevoorschriften te volgen. Directeur Klaus Roths van de DFO zette vervolgens de zaaldiscussie in gang, waarmee tevens thema's verzameld worden voor de EuCN-werkgroepen. Moet je verplicht de lak gebruiken die het minste schadelijk is, als die niet voorgeschreven is? De werkgever moet iets doen, als personeel geen masker draagt moeten ze op hun zelfbescherming gewezen worden. Als je de enige bent die een techniek nog gebruikt, wordt het in de rechtbank moeilijk om uit te leggen.

Een prikkelbare vraag werd gesteld over roken; de combinatie oplosmiddelen/roken maakt gezondheidsklachten veel waarschijnlijker, dan de één van beide blootstellingen afzonderlijk (over dit synergie-effect is gepubliceerd in Opperlaktetechnieken van juni 2004, themanummer Arbo en veiligheid, pagina 12-14 "Gezondheid heb je ook zelf in de hand" –red.). Kan de werkgever er iets tegen ondernemen als een werknemer door zijn rookgedrag gezondheidsschade oploopt, die zijn advocaat toerekent aan de oplosmiddelblootstelling? Ook als altijd Persoonlijke Beschermings Middelen (PBM) gebruikt zijn? Roken is een privégenoege en is niet te verbieden. Wel zijn rookvoorschriften binnen het bedrijf mogelijk, maar daar gaat het bij dit synergie-effect niet om: in de loop van een etmaal kan de lakspuiter diverse stoffen binnenkrijgen, waarbij de duizenden verbrandingsproducten van de sigaret in de schuldvraag niet het gewicht krijgen van de werkstoffen. De werkgever moet wijzen op het gevaar van de combinatie, en dan wordt het een strijd met de bonden. Dat kan volgens een aanwezige zelfs ten koste gaan van zijn pensioen of geeft een verzekeraar de gelegenheid niet tot uitbetaling over te gaan.

EUREGIO COATINGS NET

Het EuCN is inmiddels op tweede van zijn inrichtingsperiode. Projectpartner Cees van Overveld licht toe: "Het EuCN is een paar jaar geleden ontstaan vanuit het European Centre for Coatings and Surface Technology ECCS. Het MKB heeft technisch en bedrijfseconomisch advies nodig, maar hóé, dat is niet eenvoudig. Het EuCN is als Euregio-net-project ontstaan, om zodoende een kennisnetwerk op te richten. Het moet Euregionaal zijn, zodat Nederlandse en Duitse bedrijven samenkomen. De grondgedachte is een platform, dat is in Nederland een gebruikelijke werkwijze om *business* te maken. Er zijn twee werkgroepen: een technische en een bedrijfseconomische. Je kan inschrijven op interesse. Dan worden door de bedrijven zelf thema's aangegeven waaraan men werken wil. Onder toezicht van Syntens en de Deutsche Forschungsgesellschaft für Oberflächenbehandlung DFO te Düsseldorf worden de juiste experts van Hogescholen, universiteiten en bedrijfsleven gezocht die kunnen helpen bij probleemoplossing. De resultaten worden besproken in een werkgroep. En dit alles zonder bedrijfsgeheimen prijs te geven, die vraag komt vaak op. Het is een open gesprek, waarbij nieuwe ideeën opkomen om het eerste idee verder te verbeteren, of een andere richting te geven. Dat is een levendig geheel. Als

dat uitgewerkt is, moet het bekendgemaakt worden. Dan doen wij dat in het platform zodat ook andere leden ervan gebruik kunnen maken of tot zaken komen. Het is dus een kringloop. De resultaten komen terug in het platform, maar dat is dan zonder gedetailleerd in de problematiek te duiken. Onze toekomst is gelegen in innovatie, dat kan men alleen bereiken wanneer men samenwerkt, om de continuïteit te waarborgen."

www.Euregio-Coatings.net

► Integreren van componenten persluchtsysteem in één compacte unit is trend.

Informatie, aangeleverd door de VIP, Vereniging Leveranciers Perslucht- en Vacuümtechniek
Om zeker te zijn van een constante kwaliteit perslucht moeten de verschillende componenten van een persluchtsysteem perfect op elkaar zijn afgestemd. Het is een trend om al deze componenten te integreren in één compacte unit. Met dit revolutionaire concept is de plaatsing van een compleet persluchtsysteem vrijwel overal mogelijk. De geluidsarme compressorunit met geïntegreerde lucht- en condensaatbehandelingsapparatuur maakt een aparte compressorruimte overbodig. De compacte units worden bedrijfsklaar geleverd wat de installatiekosten tot een minimum beperkt.

Essentieel voor een storingvrij productieproces is het gebruik van perslucht van hoge kwaliteit. Als perslucht vuildeeltjes, water en olie bevat, dan kan dat ernstige gevolgen hebben. De onderhoudskosten nemen toe, de werkzaamheid van gereedschappen verslechtert en de levensduur neemt af, de uitval wordt groter, leidingen bevroren en vertonen slijtage, en lekkages ontstaan als gevolg van corrosie. Om het begrip 'kwaliteit' te normeren heeft de "International Standards Organisation" (ISO) voor perslucht de norm ISO 8573-1 opgesteld. Deze ISO-norm onderscheidt zes kwaliteitsklassen en geeft duidelijk definities voor de kwaliteit waaraan perslucht voor pneumatische systemen moet voldoen. Vooral het condenswater van oliegeïnjecteerde compressoren is veelal vervuild met olie. Om dat condenswater te mogen lozen, moet de olie eerst in voldoende mate worden verwijderd. Olie/waterscheiders zijn een

Persluchtklasse	Max. maximaal toelaten stofgehalte in liter				Water	Olie
	0,1 µm	0,5 µm	1,0 µm	5,0 µm		
0	-	-	-	-	< 10	< 10
1	+	100	1	10	10	10
2	+	100.000	1000	10	10	10
3	+	-	10000	100	10	10
4	+	-	-	10000	10	10
5	+	-	-	100000	10	10

ISO-norm 8573-1 onderscheidt zes kwaliteitsklassen en geeft duidelijke definities voor de kwaliteit waaraan perslucht voor pneumatische systemen moet voldoen.

veilige manier van condensaatbehandeling en beantwoorden aan de strengste milieuwetgeving. Echter, om aan de kwaliteitsnorm ISO 8573-1 te kunnen voldoen, zijn diverse luchtbehandelingcomponenten vereist, zoals een koel- en/of adsorptiedroger in combinatie met filters, maar ook een automatische condens-aftap. Alle leden van de Vereniging Leveranciers Perslucht- en Vacuümtechniek (VIP) zijn bekend met de ISO-norm 8573-1. Bij deze branchevereniging aangesloten bedrijven kunnen ieder type persluchtgebruiker deskundig adviseren. Door persluchtconditionering realiseren zij perslucht van hoge kwaliteit.

Meer informatie:
Vereniging Leveranciers Perslucht en Vacuümtechniek (VIP)
A.I.M. Braakman (Branchemanager) tel. 079-3531357
persluchtenuvacuum@fme.nl / www.persluchtenuvacuum.nl

► Bond voor Materialenkennis meeting materials event

De "Bond voor Materialenkennis" organiseert een speciale bijeenkomst voor jonge materiaalkundigen. Deze bijeenkomst, Meeting Materials, geeft jonge promovendi en medewerkers van de materiaalindustrie de kans kopstukken in de Nederlandse materiaalwetenschap te ontmoeten. Tijdens het Meeting Materials event, op 23 maart 2006, zullen vier Masters in Materials hun grootste ontwikkelingen presenteren.
...en voor de verkiezing van Materiaalkundige van de Eeuw:
Top 25 van Dutch Masters in Materials
Wie zijn nu de Dutch Masters in materiaalwetenschappen? Tijdens een verkiezing die georganiseerd is door de organisatie commissie van het Meeting Materials Event, kunnen mensen stemmen voor

Nederlandse materiaalkundigen die een belangrijk stempel hebben gedrukt op de materialenwereld.
Volg de verkiezingen voor de top 25 of Dutch Masters in Materials op onze webpagina: www.DutchMastersinMaterials.nl
Meer informatie:
Bond voor Materialenkennis
Eén van de kerndoelen van de Bond voor Materialenkennis is het stimuleren en promoten van het vakgebied der materiaalkunde. Dit gebeurt via verschillende kanalen zoals de nieuwsbrief, de secties en verenigingen binnen de bond en regelmatig via het organiseren van bijeenkomsten zoals deze Meeting Materials. Binnen de Bond voor Materialenkennis zijn 14 secties en verenigingen actief op uiteenlopende onderwerpen variërend van de studie-

kern corrosie, de Nederlandse Ceramiek Vereniging en de Vereniging van Plastic en Rubber Technologie. Dit jaar viert de Bond het tachtigjarig bestaan.
www.materialenkennis.nl

